

Atomització de l'esquerra i el nacionalisme

La situació de l'esquerra del PSOE i del progressisme nacionalista a les Illes és, si més no, complicada. Encara no se sap quines aliances preelectorals es podran fer, si és que se'n fa cap. La ruptura té un abast tan gran que la fragmentació amenaça d'esborrar de les institucions balears la majoria de les sigles d'aquest àmbit.

Atomització. L'atomització és un fet, a hores d'ara. Els processos d'aliança que es varen començar a gestar ara fa quatre anys evitaren que el 2007 a Mallorca el PP sumàs un diputat i varen afavorir que a Eivissa els conservadors en restassin un altre. El resultat: que Jaume Matas es va quedar al capdavant d'un grup parlamentari de 29 escons. La majoria absoluta menys un. Més endavant, el pacte de l'esquerra i UM

Els partits d'esquerra i nacionalistes de les Illes encaren la recta final abans de les eleccions força dividits.

va permetre de construir majories a les principals institucions de les Illes: govern, els tres consells i l'Ajuntament de Palma.

Malgrat l'èxit electoral de les unions progressistes a Mallorca, Menorca i Eivissa, els tres anys i busques transcorreguts d'ençà de les eleccions del 2007 no han servit per a consolidar les respectives apostes d'unió, ans al contrari. Les divergències, males relacions i, en fi, incapacitat d'entendre's els uns amb

els altres han menat a un lent procés de degradació de les relacions. Per això ara, quan només resten sis mesos i mig per a les eleccions, tot aquest àmbit polític es mostra amb una absoluta fragmentació de sigles. A banda Eivissa (vegeu pàgines 44-46), i també Formentera (on se suposa que l'esquerra continuarà unida, perquè fins ara no se sap que hi hagi divergències que puguin conduir a la ruptura), les aliances dels partits mallorquins i menorquins nacionalistes i progressistes a l'esquerra del PSOE viuen immerses en processos de destrucció.

Menorca. A Menorca ja s'ha consumat la ruptura de l'aventura de col·laboració iniciada el 2007 entre el PSM i els Verds. Amb aquell pacte, tot i la clara preeminència del PSM, els Verds assolien una visualització institucional que mai no havien tingut a l'illa. L'experiment va anar força bé a les eleccions. Als comicis del 2003 el PSM havia obtingut 2.956 vots (8,1%) i un escó. El 2007, amb l'aliança amb els ecologistes arribava als 3.326: 9,1% i un escó. No és que el PSM hagués de menester l'aportació ecologista per a consolidar el

EL TEMPS

seu escó i, atesa la distribució de vot insular, tampoc no podia esperar arribar als dos diputats. Es tractava més aviat d'una opció de geometria política: deixar EU –amb qui manté molt males relacions– tota sola, sense possible aliat. Però les relacions entre PSM i Verds no han estat bones durant aquesta legislatura. Al final el PSM s'ha estimat més d'acceptar una ruptura que considera “inevitable” i presentar-se a les eleccions tot sol. De moment, no consta què faran els Verds ni tampoc EU, però per la situació electoral menorquina, molt consolidada (EU queda sempre sota el 5% i sense escó), ni que sumassin esforços i sigles seria molt difícil que poguessin obtenir un diputat.

Mallorca. A Mallorca el Bloc s'ha ben romput. Cada partit fa camí pel seu costat i cada dia que passa és més difícil que es pugui recompondre. El PSM, la força majoritària de la coalició del 2007, ja ha presentat formalment els candidats al Consell de Mallorca –Joan Font– i al Parlament –el secretari general, Biel Barceló– i fins i tot ha anunciat que ja té candidat per a l'Ajuntament de Palma, Antoni Verger –secretari general de

l'agrupació de Palma i director general de Mobilitat de la conselleria de Medi Ambient i Mobilitat del govern. Hom considerava assegurat que la candidatura a la capital seria per als seus coalitzats, el futur partit que sorgirà de la unió entre els Verds de Mallorca i el grup que es va escindir d'Esquerra Unida. Tanmateix, aquesta futura formació encara fa les passes per néixer i el PSM ha fet molt via decidint candidats. A més, tot indicava que la persona que podrien acceptar els nacionalistes dels seus aliats per ser candidata a Palma, la consellera d'Afers Socials del govern, Fina Santiago, no estava gaire convençuda de presentar-se a Palma. D'aquí ve que el PSM hagi tirat pel dret.

Pel que fa a aquest nou partit de l'esquerra mallorquina, el 23 d'octubre passat tingué lloc a Inca una assemblea conjunta dels Verds i dels escindits d'EU per aprovar els eixos programàtics assumibles per totes dues parts, a partir dels quals s'haurà de redactar la ponència ideològica del congrés constituent, previst per al 6 de novembre. Després d'aquest congrés, la nova formació –encara sense nom– es coalitzarà formalment

amb el PSM. Però si no hi ha canvis de darrera hora seran els nacionalistes, que tindran els caps de llista a les principals institucions. El nou partit aspira a “formar un tercer espai dins la política balear” que reculli el vot dels moviments alternatius de base, a més d'engrescar els ciutadans descontents amb el panorama polític de l'esquerra actual perquè no veuen reflectides les seves aspiracions a cap dels programes electorals que ofereixen la resta de formacions.

Quant a EU, la segona força en vots del Bloc el 2007, rere del PSM, va decidir de canviar de nom. A l'assemblea del maig passat, quan se n'escindí el grup liderat per Fina Santiago, aprovà de dir-se Esquerra Alternativa i Verda. Però, així com s'acosten les eleccions i l'assemblea del partit prevista per al dia 20 de novembre, la possibilitat de tornar recuperar les sigles tradicionals (EU i Izquierda Unida) pren força. Esquerra Unida, amb tota probabilitat, en aquesta assemblea de novembre farà una última crida pública a la resta de partits que formaren el Bloc per tornar aliar-se a fi d'“evitar la majoria absoluta del PP”. Fins i tot és possible que defensin un model

de coalició igual al d'Eivissa del 2007 (PSOE-Eivissa pel Canvi) que inclogui els socialistes. L'oferta seria oberta, de tal manera que si no fos possible de concretar-la pertot, almenys aspiren a repetir el Bloc a les eleccions municipals a Palma.

Esquerra Republicana està decidida –després del fracàs de les converses amb el PSM per a repetir alguna mena de coalició entre ambdues formacions– a presentar candidatures pròpies a les eleccions balears i municipals del mes de maig vinent. Ho aprovà en una assemblea a Manacor el 15 d'octubre proppassat, quan també s'elegiren els caps de llista balear –el president de la formació, Joan Lladó– i insular –al Consell de Mallorca: Cathy Sweeney. Lladó es mostrà convençut que ERC pot obtenir un diputat a Mallorca (“les enquestes que tenim ens indiquen que ens hi acostam”) i que el seu partit “és imprescindible” per a condicionar en clau de país progressista un possible nou govern alternatiu al PP.

D'una altra banda, Entesa per Mallorca (el grup que s'escindí del PSM el 2006, quan fou aprovada la creació del Bloc), dirigida per Biel Huguet, va celebrar el seu tercer congrés el dia 23 d'octubre passat. Entesa aposta per “una gran coalició nacionalista i progressista perquè aquesta és l'opció desitjable que reclama la ciutadania”. Tot i que Huguet afirmà que “encara no és el moment de saber quins partits han d'integrar la coalició”, és clar que la crida va adreçada al PSM, ERC, els escindits d'EU i les candidatures municipals independents de la mateixa orientació ideològica. Per a Huguet aquesta coalició és l'única manera “d'evitar la majoria absoluta d'un nou PP que frega l'antimallorquinisme”.

El PSM. En tot aquest àmbit polític la peça fonamental és el PSM, del qual va dependre tant la creació del Bloc el 2006 com la no-renovació actual de la coalició, passant per l'escissió que va sofrir. De fet, ha estat el partit al qual s'han adreçat els altres per saber quines intencions estratègiques tenia amb vista a les eleccions del 2011. Ha tingut converses i negociacions amb ERC, però

fracassaren. També amb Entesa, amb el mateix resultat. I amb EU gairebé no hi hagué ni negociació perquè el PSM considera que el tomb que ha fet IU els darrers anys fa impossible de tornar anar junts a les eleccions. El PSM considera, si més no “ara per ara”, que les condicions no han canviat en relació amb els últims mesos i que, per tant, aplicarà l'acord del darrer congrés: anar a les eleccions únicament amb la possible coalició amb els ecologistes i els escindits d'EU (convertits ambdós en un sol partit).

Conseqüències electorals. Si a Eivissa es trencàs la unitat PSOE-Eivissa pel Canvi, el PP guanyaria molt probablement les eleccions a la circumscripció insular per culpa de la dispersió del vot progressista. El 2007 els conservadors perderen un escó en relació amb el 2003 –que fou determinant perquè perdessin la majoria absoluta al Parlament– i quedaren empatats amb l'esquerra a sis diputats. Sense la coalició progressista, el PP seria el partit més votat i si assoleix més d'un 10% de diferència sobre el segon partit (el PSOE) podria aconseguir de rompre l'empat i guanyar un escó més.

A Menorca no fa cara, per les raons explicades, que la ruptura entre PSM i Verds tingui conseqüències electorals. Amb tota probabilitat, el PSM hi mantindrà un escó.

A Mallorca la ruptura del Bloc fa del PSM l'únic partit amb representació assegurada. Els nacionalistes estan convençuts –ho conten en converses privades– que tindran 3 diputats dels 4 que va obtenir el Bloc el 2007. Si UM, tal com pronostiquen totes les enquestes conegudes, en perdés almanco un (dels 3 que va assolir el 2007) hi hauria dos escons que quedarien per al repartiment entre els dos grans, PP i PSOE. Si la diferència entre ambdós fos semblant a la del 2007, el PP tindria moltes probabilitats de guanyar un escó. Aleshores, consegüentment, tendrien per primera vegada majoria absoluta a la circumscripció de Mallorca, que els podria assegurar la del Parlament balear.

Miquel Payeras

Si les coses ja no anaven gaire fines a Eivissa pel Canvi (ExC) –la força progressista coalitzada amb el PSOE eivissenc al govern de l'illa–, els darrers dies han acabat d'enfonsar aquesta formació, sorgida a les darreres eleccions per agrupar tots els partits situats a l'esquerra dels socialistes. La decisió unilateral, adoptada pel president del Consell, Xico Tarrés, de retirar el nou pla territorial d'Eivissa (PTE) poc abans de ser aprovat definitivament, ha causat un autèntic terrabastall en les relacions entre els dos socis. De moment, ja ha dimitit el conseller insular d'Urbanisme, Miquel Ramon, d'Esquerra Unida (EU), el càrrec públic de més pes que tenia ExC.

La rectificació de Tarrés en el PTE ha estat interpretada com la renúncia del PSOE a aplicar un nou model urbanístic a Eivissa basat en criteris de sostenibilitat i preservació ecològica, tal com figurava al programa electoral conjunt

El president del Consell d'Eivissa, Xico Tarrés,